

Проблеми викладання

УДК 378-054.6:61(477.85)

І.Г. Савка, С.Д. Савка, Н.В. Гринько

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ З УРАХУВАННЯМ ЇХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ

Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Резюме. У статті відображені особливості викладання судової медицини іноземним студентам медичного факультету з урахуванням їх психологічних особливостей та соціальних відмінностей. Показано значення судової медицини як клініко-морфологічної дисципліни в майбутній діяльності фахівців медиків.

Ключові слова: судова медицина, іноземні студенти, психологічні особливості.

Вступ. Навчальний процес у сучасних вищих навчальних закладах організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань і професійної мобільності. Він базується на принципах науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності. Слід зазначити, що впродовж останніх років організація навчального процесу у вищих навчальних медичних закладах України здійснюється за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС) організації освітнього процесу [1].

Вказана система дозволяє наблизити рівень фахової підготовки вітчизняних та іноземних громадян до рівня підготовки спеціалістів у Європі, а викладання навчальних дисциплін англійською мовою, окрім того, є важливим фактором підвищення якості освіти та міжнародних контактів [2, 3].

Серед інших навчальних дисциплін судова медицина знаходиться на стику двох наук – медицини та юриспруденції і допомагає вирішувати різноманітні питання медичного, біологічного та медико-криміналістичного характеру, що виникають у практичній діяльності правоохоронних органів. Знання і практичні навички із судової медицини важливі для підготовки лікаря будь-якої спеціальності, у тому числі і з контингенту іноземних громадян, адже в будь-якій країні медики постійно зустрічаються з проблемами, які мають відношення до захисту прав особи при заподіянні їй шкоди здоров'ю, у тому числі й психічному.

Іноземні студенти є здобувачами вищої освіти, на яких повною мірою розповсюджуються всі права та обов'язки, а також особливості організації навчального процесу в тому чи іншому освітньому закладі. У той же час, представники різних країн (у нашому університеті, наприклад, навчаються вихідці з більш ніж 35 держав світу) мають свої психологічні, культурні, соціальні та світоглядні особливості.

Тому метою нашої роботи було відображення основних моментів у набутті теоретичних знань, практичних навичок і вмінь у процесі вивчення судової медицини з урахуванням їх психологічних та інших соціально-культурних особливостей.

Основна частина. Для іноземних, як і вітчизняних студентів медичних факультетів судова медицина в медичних вишах викладається на 4-му курсі, оскільки для її опанування необхідні знання з більшості базових і фахових предметів 1-3-х курсів навчання. Увесь курс навчання складає 90 годин (3,0 кредити ЄКТС).

Навчальний процес проводиться на високому науково-практичному рівні із застосуванням як сучасних методів контролю знань і дистанційних технологій, так і в поєднанні з класичними методами викладання.

Лекційний курс включає в себе 10 годин лекційних занять, серед яких передбачені лекції, що розкривають майбутнім лікарям основи організації судово-медичної служби в Україні, танатології, методи дослідження тілесних ушкоджень у випадках травм тупими, гострими зброями і вогнепальною зброєю, механічних асфіксії, особливості первинного огляду трупа на місці виявлення. Усі лекції насичені яскравим ілюстративним матеріалом з атласів та власної експертної судово-медичної практики викладачів кафедри. Вони, здебільшого, легко і з цікавістю сприймаються іноземними студентами, адже травматичні і патоморфологічні зміни в організмі людини при різних видах тілесних ушкоджень є універсальними у своєму перебігу і не мають етнічних відмінностей.

Для студентів медичних факультетів 4-го курсу навчання, згідно з програмою для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації, обов'язковими є 40 годин аудиторних практичних занять. На них під безпосереднім керівництвом викладача студенти виконують розбір основних питань танатології, судово-медичної травматології, дії фізичних чинників та

хімічних речовин, кисневого голодування, експертизи потерпілих, звинувачених та інших живих осіб, експертизи речових доказів біологічного походження.

Під час цих занять студенти під керівництвом викладача вирішують контрольні тестові завдання, розбирають ситуаційні задачі, вивчають основні об'єкти судово-медичної експертизи, описують сухі та вологі макропрепарати.

Навчальною програмою передбачено також 40 годин для самостійної позааудиторної роботи студентів, яку вони виконують упродовж навчального року у вигляді коротких рефератів в окремих зошитах за запланованими темами.

У силу своїх психологічних та соціально-культурних відмінностей найбільш частими темами дискусій між іноземними студентами – вихідцями з країн Близького і Далекого Сходу, Африки та Європейського союзу стають покази та методи до судово-медичної експертизи трупів, їх захоронень та ексгумації, методики дослідження тілесних ушкоджень.

Робота в секційному залі, безпосереднє спілкування з пацієнтами, які отримали різного ступеня тяжкості тілесні ушкодження (під супроводом викладача), активна участь у експертно-діагностичному процесі – відображають особливості вітчизняної вищої медичної школи і є важливими для опанування практичних навичок і вмінь у процесі підготовки майбутнього лікаря. При цьому важливим є врахування психологічних, індивідуальних, культурних та світоглядних особливостей студентів іноземних громадян, особливо з англійською формою навчання, оскільки в подальшому вони будуть виступати носіями вітчизняних традицій викладання та демонструвати свої знання і вміння у різних країнах світу.

Опанування судовою медициною з урахуванням запропонованих особливостей дозволить майбутнім лікарям виконувати свою роботу з глибоким розумінням правових та судово-медичних аспектів медичної діяльності, розширить їх кругозір щодо можливостей застосування здобутих професійних навичок і вмінь.

Окрім того, врахування психологічних особливостей іноземних студентів дозволяє наблизити процес набуття знань, практичних навичок і вмінь із судової медицини до національних та

культурних традицій їхніх країн, робить його більш універсальним та доступним. Більшість іноземних студентів високо оцінюють свої стосунки з українськими викладачами й однокурсниками, що свідчить про їх ефективну соціально-психологічну готовність. Під час навчального процесу слід проявляти відкритість і толерантність у спілкуванні та водночас уникати надмірної демократизації. Особливу увагу потрібно приділяти розвитку навичок самоорганізації та дисципліни. Більшість іноземних студентів проявляє підвищену реакцію на небезпеку, недостатньо контролює свою поведінку, хоча є відкритими і достатньо контактними. Незважаючи на схильність до повільного засвоєння матеріалу, всі пріоритети вони надають спочатку своїм знанням, а потім спілкуванню з викладачем. Успішність у їх навчанні не визначається при цьому рівнем матеріального достатку і регіоном походження.

Висновки

1. Виконання в повному обсязі навчальної програми з судової медицини при поєднанні сучасних технологій та класичних вітчизняних методик навчання дозволить іноземним студентам глибше розуміти правові та судово-медичні аспекти медичної діяльності, розширить їх кругозір щодо можливостей застосування здобутих професійних навичок і вмінь.

2. У процесі викладання судової медицини доцільним є врахування психологічних особливостей студентів іноземних громадян, що робить навчальний процес більш адаптованим, доступним та універсальним.

Література

1. Закон України "Про Вищу освіту" від 01.07.2014 р. №1556-VII (Редакція станом на 01.07.2014 р.). – zakon.rada.gov.ua.
2. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система в контексті реформування англійського навчання іноземних студентів у Львівському Національному медичному університеті імені Данила Галицького / [Б.С. Зіменковський, М.Р. Гжегоцький, С.С. Варивода та ін.] // Мед. освіта. – 2016. – № 2. – С. 110-112.
3. Англійське навчання як стимулятор якості освіти та міжнародних контактів / В.М. Запорожан, В.Й. Кресюн, М.Л. Аряєв, О.В. Чернецька // Мед. освіта. – 2011. – № 2. – С. 45-47.

ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ СУДЕБНОЙ МЕДИЦИНЫ ИНОСТРАННЫМ СТУДЕНТАМ С УЧЕТОМ ИХ ПСИХОЛОГИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ

И.Г. Савка, С.Д. Савка, Н.В. Гринько

Резюме. В статье изложены особенности преподавания судебной медицины иностранным студентам медицинского факультета с учетом их психологических особенностей и социальных отличий. Показано значение судебной медицины в качестве клинико-морфологической дисциплины в будущей деятельности специалистов медиков.

Ключевые слова: судебная медицина, иностранные студенты, психологические особенности.

**FEATURES OF TEACHING FORENSIC MEDICINE TO FOREIGN STUDENTS BASED
ON THEIR PSYCHOLOGICAL PECULIARITIES**

I.H. Savka, S.D. Savka, N.V. Grynko

Abstract. The article reflects the features of teaching forensic medicine to foreign students based on their psychological characteristics and social differences. The importance of forensic medicine as clinical and morphological discipline in the future of medical professionals is shown.

Key words: forensic medicine, foreign students, psychological peculiarities.

HSEI of Ukraine “Bukovinian State Medical University” (Chernivtsi)

Рецензент – проф. А.С. Борисюк

Buk. Med. Herald. – 2016. – Vol. 20, № 4 (80). – P. 243-245

Надійшла до редакції 31.10.2016 року